

LIETUVOS MOKSLO TARYBOS PIRMININKAS
ĮSAKYMAS
DĖL MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ TYRĖJŲ KARJEROS PAKOPŲ PRIVALOMŲ
KOMPETENCIJŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2023 m. birželio 29 d. Nr. V-352
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 64¹ straipsnio 2 dalimi, 65 straipsnio 2, 3, 4, 5 dalimis, 66 straipsniu, Lietuvos mokslo tarybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. balandžio 20 d. nutarimu Nr. 375 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“, 11.2 papunkčiu:

1. T v i r t i n u Mokslo ir studijų institucijų tyrėjų karjeros pakopų privalomų kompetencijų aprašą (priedama).
2. P r i p a ž i s t u nuo 2023 m. gruodžio 31 d. netekusiais galios:
 - 2.1. Lietuvos mokslo tarybos pirmininko 2018 m. birželio 28 d. įsakymą Nr. V-340 „Dėl Minimalių kvalifikacinių valstybinių mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų pareigybių reikalavimų aprašo patvirtinimo“;
 - 2.2. Lietuvos mokslo tarybos pirmininko 2021 m. sausio 29 d. įsakymą Nr. V-61 „Dėl valstybinių mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų pareigybių minimalių kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo“.
3. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2023 m. liepos 1 d.

Pirmininkas

Gintaras Valinčius

PATVIRTINTA
Lietuvos mokslo tarybos pirmininko
2023 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. V-352

MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ TYRĖJŲ KARJEROS PAKOPŲ PRIVALOMŲ KOMPETENCIJŲ
APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokslo ir studijų institucijų tyrėjų karjeros pakopų privalomų kompetencijų aprašas (toliau – Aprašas) nustato mokslo ir studijų institucijų tyrėjų visų karjeros pakopų privalomas kompetencijas, taip pat karjeros pakopų pageidautinas kompetencijas.

2. Mokslo ir studijų institucijų tyrėjų visų karjeros pakopų kompetencijos nustatomos siekiant:
 - 2.1. stiprinti Lietuvos tyrėjų potencialą bei integraciją į Europos mokslinių tyrimų erdvę;
 - 2.2. paskatinti mokslo ir studijų institucijas nustatyti tyrėjų kompetencijų ugdymo prioritetus ir formuoti institucines žmogiškųjų išteklių strategijas;
 - 2.3. skatinti nacionaliniu ir instituciniu lygmeniu tyrėjų konkurencingumo augimą ir karjeros (profesinio tobulėjimo) galimybes bendroje mokslinių tyrimų srities karjeros sistemoje.
3. Aprašo nuostatos yra privalomos organizuojant konkursus ir vykdant atestavimą į mokslo ir studijų institucijų dėstytojų (profesoriaus, docento, asistento, jaunesniojo asistento) ir mokslo darbuotojų (vyriausiojo mokslo darbuotojo, vyresniojo mokslo darbuotojo, mokslo darbuotojo, mokslininko stažuotojo, jaunesniojo mokslo darbuotojo) pareigas.
4. Mokslo ir studijų institucijų tyrėjų karjeros pakopų privalomos kompetencijos apima šias kompetencijų grupes:
 - 4.1. Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) veiklų vykdymo;
 - 4.2. MTEP organizavimo;
 - 4.3. MTEP rezultatų sklaidos ir jų poveikio numatymo;
 - 4.4. MTEP ir inovacijų (toliau – MTEPI) ekspertinio vertinimo.
5. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme ir jį įgyvendinančiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS
TYRĖJŲ PRIVALOMOS KOMPETENCIJOS

6. **Pradedantysis tyrėjas**, siekiantis eiti jaunesniojo asistento ar jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigas (toliau – Pradedantysis tyrėjas), **privalo turėti šias kompetencijas:**

- 6.1. **MTEP veiklų vykdymo:**
 - 6.1.1. vadovaujamas ar padedamas pripažintų ir (ar) pirmaujančiųjų tyrėjų geba atlikti mokslinius tyrimus (kaupiti, sisteminti, teikti mokslinius duomenis);
 - 6.1.2. suvokia mokslinių tyrimų tematiką ir geba prisidėti prie jos plėtojimo.
- 6.2. **MTEP organizavimo:**
 - 6.2.1. geba dalyvauti mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir (ar) inovacijų, mokslo sklaidos projektuose ir (ar) institucijų vykdomose programose;

6.2.2. geba dirbti tyrėjų grupėje.

6.3. MTEP rezultatų sklaidos ir jų poveikio numatymo:

6.3.1. geba pristatyti savo mokslinių tyrimų rezultatus.

7. **Patvirtintas tyrėjas**, siekiantis eiti asistento, mokslininko stažuotojo ar mokslo darbuotojo pareigas mokslininkas, kurio mokslinė veikla nevisiškai savarankiška (toliau – Patvirtintas tyrėjas), **privalo turėti šias kompetencijas:**

7.1. MTEP veiklų vykdymo:

7.1.1. tyrėjų grupėse ar konsultuodamasis su kitais tyrėjais geba atlikti mokslinius tyrimus, kurie plečia žinių ribas ir taip prisideda prie MTEP vykdymo;

7.1.2. geba suvokti savo tyrimų rezultatų taikymo galimybes kultūriniame, socialiniame, ekonominiame kontekste;

7.1.3. savarankiškai ar padedamas aukštesnių pakopų tyrėjų ar kitų mentorių geba panaudoti savo turimas žinias kritiškai analizuodamas, vertindamas ir apibendrinamas naujas ir sudėtingas idėjas ar galimybes.

7.2. MTEP organizavimo:

7.2.1. geba rengti ir (ar) dalyvauti nacionalinių ir (ar) tarptautinių mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir (ar) inovacijų, mokslo sklaidos projektuose ir (ar) institucijų vykdomose programose;

7.2.2. geba bendradarbiauti su kitais tyrėjais ir dirbti tyrėjų grupėse.

7.3. MTEP rezultatų sklaidos ir jų poveikio numatymo:

7.3.1. geba paskelbti mokslinių tyrimų rezultatus nacionalinio ir (ar) tarptautinio lygio mokslo publikacijose;

7.3.2. geba pristatyti savo mokslinių tyrimų rezultatus mokslo renginiuose.

7.4. MTEPI ekspertinio vertinimo:

7.4.1. geba dalyvauti mokslinių tyrimų teminiuose tinkluose ir (ar) mokslinėse draugijose, recenzentų ir (ar) ekspertinėse grupėse.

8. **Pripažintas tyrėjas**, siekiantis eiti docento ar vyresniojo mokslo darbuotojo pareigas mokslininkas, pasiekęs mokslinės veiklos savarankiškumo lygį (toliau – Pripažintas tyrėjas), **privalo turėti šias kompetencijas:**

8.1. MTEP veiklų vykdymo:

8.1.1. savo moksliniais rezultatais geba prisidėti prie mokslinių tyrimų tematikos raidos nacionaliniu ir (ar) tarptautiniu lygmeniu;

8.1.2. geba kritiškai įvertinti ir (arba) įgyvendinti perspektyvias mokslinių tyrimų tematikas ir (ar) eksperimentinės plėtros galimybes;

8.1.3. turi akademinę reputaciją, grįstą nacionaliniu ar tarptautiniu lygiu pripažintais savo tyrimų tematikos (-ų) mokslinių tyrimų rezultatais;

8.1.4. geba įvertinti savo tyrimų rezultatų poveikį ir taikymo galimybes kultūriniame, socialiniame, ekonominiame kontekste.

8.2. MTEP organizavimo:

8.2.1. geba rengti ir (ar) dalyvauti nacionaliniuose ar tarptautiniuose mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir (ar) inovacijų, mokslo sklaidos projektuose ar jiems vadovauti, rengti ir (ar) įgyvendinti institucijų vykdomas programas;

8.2.2. geba būti mažesnės mokslo grupės lyderiu arba kitaip demonstruoti lyderystę organizuojant mokslinius tyrimus;

8.2.3. dalyvauja pradedančių tyrėjų ugdyme.

8.3. MTEP rezultatų sklaidos ir jų poveikio numatymo:

8.3.1. geba paskelbti mokslinių tyrimų rezultatus tarptautinio lygio mokslo publikacijose;

8.3.2. geba pristatyti savo mokslinių tyrimų rezultatus tarptautiniuose mokslo renginiuose ir (arba) yra tarptautinių mokslo renginių organizacinių (ar mokslinių) komitetų narys;

8.3.3. geba esmingai prisidėti sukuriant poveikį turinčius MTEP darbus.

8.4. MTEPI ekspertinio vertinimo:

8.4.1. yra nacionalinių arba tarptautinių MTEP projektų ir (ar) nacionalinių ar tarptautinių programų ekspertas;

8.4.2. yra kviečiamas arba deleguojamas rengti ekspertines išvadas ar rekomendacijas viešojo ir (ar) privataus sektoriaus subjektams.

9. **Pirmaujantysis tyrėjas**, siekiantis eiti profesoriaus ar vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigas, savarankiškas, pirmaujantis savo tyrimų ar mokslo srities mokslininkas (toliau – Pirmaujantysis tyrėjas), **privalo turėti šias kompetencijas:**

9.1. MTEP veiklų vykdymo:

9.1.1. savo moksliniais rezultatais geba reikšmingai prisidėti prie mokslinių tyrimų tematikos arba net kelių tematikų raidos nacionaliniu ir (ar) tarptautiniu lygmeniu;

9.1.2. geba kritiškai įvertinti ir identifikuoti bei (arba) įgyvendinti perspektyvias (strategiškai svarbias) mokslinių tyrimų tematikas ir (ar) eksperimentinės plėtros galimybes;

9.1.3. turi akademinę reputaciją, grįstą tarptautiniu lygiu pripažintais savo tyrimų tematikos (-ų) mokslinių tyrimų rezultatais;

9.1.4. geba įvertinti (suvokti) platesnį savo tyrimų rezultatų poveikį ir taikymo galimybes plačiame kultūriniame, socialiniame, ekonominiame kontekste.

9.2. MTEP organizavimo:

9.2.1. geba vadovauti rengiant ir įgyvendinant tarptautinių mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir (ar) inovacijų, mokslo sklaidos projektus ir (ar) institucijų vykdomas programas;

9.2.2. geba rengti mokslininkus jiems vadovaudamas, konsultuodamas ar vykdydamas kitas mokslininkų rengimo veiklas ir (ar) geba būti savarankiškos mokslo grupės lyderiu arba kitaip demonstruoti lyderystę organizuojant mokslinius tyrimus.

9.3. MTEP rezultatų sklaidos ir jų poveikio numatymo:

9.3.1. geba paskelbti mokslinių tyrimų rezultatus tarptautinio lygio mokslo publikacijose savarankiškai ar kaip pagrindinis bendraautoris;

9.3.2. geba pristatyti savo mokslinių tyrimų rezultatus kaip kviestinis pranešėjas tarptautiniuose mokslo renginiuose ir (ar) yra tarptautinių mokslo renginių mokslinių komitetų narys;

9.3.3. geba sukurti didelio poveikio MTEP darbus.

9.4. MTEPI ekspertinio vertinimo:

9.4.1. yra tarptautinių MTEP projektų ir (ar) nacionalinių ir tarptautinių programų ekspertas;

9.4.2. geba inicijuoti ar yra kviečiamas arba deleguojamas rengti ekspertines išvadas ar rekomendacijas dėl viešojo ir (ar) privataus sektorių raidos.

III SKYRIUS TYRĖJŲ PAGEIDAUTINOS KOMPETENCIJOS

10. Pradedantysis tyrėjas turi ar siekia ugdytis šias kompetencijas:

10.1. geba suvokti savo tyrimų rezultatų tęstinumą ir galimą poveikį;

10.2. suvokia ir taiko mokslinių tyrimų etikos ir mokslinio sąžiningumo, atvirojo mokslo principus.

11. Patvirtintas tyrėjas turi ar siekia ugdytis šias kompetencijas:

11.1. dirbdamas komandoje įgyja gebėjimą kompetencijas ir įgūdžius perkelti į kitas aplinkas;

11.2. dalyvauja kuriant mokslinių tyrimų etikos ir mokslinio sąžiningumo, atvirojo mokslo kultūrą institucijoje;

11.3. geba taikyti intelektinės nuosavybės apsaugos formas;

11.4. geba perteikti žinias apie savo mokslinių tyrimų rezultatus profesinei bendruomenei ir visuomenei.

12. Pripažintas tyrėjas turi ar siekia ugdytis šias kompetencijas:

12.1. tobulina gebėjimą aukšto lygio kompetencijas ir įgūdžius perkelti į kitas aplinkas ir mokslinių tyrimų sritis, kuriose jie gali būti taikomi ar naudojami;

12.2. dalyvauja kuriant mokslinių tyrimų etikos ir mokslinio sąžiningumo, atvirojo mokslo kultūrą institucijoje ir (ar) už jos ribų;

12.3. prisideda stiprinant tyrėjų tarpusavio pasitikėjimą bei bendradarbiavimą ir (ar) vystant tyrėjų karjerą;

12.4. geba valdyti intelektinę nuosavybę;

12.5. geba veiksmingai perteikti žinias apie savo mokslinių tyrimų rezultatus profesinei bendruomenei ir plačiajai visuomenei;

12.6. aktyviai dalyvauja mokslinių tyrimų tinkluose, geba užmegzti bendradarbiavimo ryšius su viešojo sektoriaus institucijomis ir (ar) verslo įmonėmis;

12.7. yra tarptautinėse duomenų bazėse referuojamų periodinių ir (ar) pavienių leidinių redakcinių kolegijų narys.

13. Pirmaujantysis tyrėjas turi ar siekia ugdytis šias kompetencijas:

13.1. geba aukšto lygio kompetencijas ir įgūdžius perkelti į kitas aplinkas ir mokslinių tyrimų sritis, kuriose jie gali būti taikomi ar naudojami;

13.2. kuria mokslinių tyrimų etikos ir mokslinio sąžiningumo, atvirojo mokslo kultūrą institucijoje ir už jos ribų;

13.3. geba stiprinti tyrėjų tarpusavio pasitikėjimą ir bendradarbiavimą, geba prisidėti prie tyrėjų karjeros vystymo, talentingų tyrėjų pritraukimo;

13.4. geba efektyviai valdyti intelektinę nuosavybę;

13.5. geba veiksmingai perteikti žinias apie savo mokslinių tyrimų rezultatus tarptautiniu mastu profesinei bendruomenei ir visuomenei;

13.6. vadovauja darbo grupėms, rengiančioms ekspertines išvadas, rekomendacijas dėl viešojo ir (ar) privataus sektorių raidos;

13.7. dalyvauja tarptautinių mokslinių tyrimų projektų valdymo ar priežiūros grupėse;

13.8. yra tarptautinėse duomenų bazėse referuojamų periodinių ir (ar) pavienių leidinių kviestinis redaktorius.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Mokslo ir studijų institucijos gali nustatyti karjeros pakopoms papildomas kompetencijas.

15. Aprašas gali būti keičiamas Lietuvos mokslo tarybos pirmininko įsakymu.